

Helms-Burton, peça a peça

La política exterior de la UE ha rebut un impuls important de coherència i cohesió amb l'aprovació del Conveni d'Extradició i, sobretot, amb el front contra la llei Helms-Burton. L'eurodiputat de CiU Joan Vallvé repassa aquests aspectes comunitaris.

"Europa no es farà d'un sol cop, ni en una construcció conjunta. Naixerà de realitzacions concretes, creant primer una solidaritat de fet". Amb aquestes paraules, Robert Schuman, un dels pares fundadors de la Comunitat Europea, avançava, el 9 de maig del 1950, l'esperit de la Unió que es disposaven a crear; un projecte que gairebé mig segle més tard encara va creixent amb petits acords comunitaris sobre interessos conjunts.

Justament aquestes últimes setmanes, els Quinze han fet gala d'una gran cohesió interna i un pas de gegant en Política Exterior i Seguretat Comuna (PESC), un dels tres pilars comunitaris que s'han de reforçar enguany amb la Conferència Intergovernamental. Objectiu: dotar Europa d'una identitat exterior i d'una política comuna de defensa i fer que esdevingui un autèntic actor en l'esfera internacional. Últimes "realitzacions concretes": el front obert contra la llei Helms-Burton, i el Conveni d'Extradició.

Unió contra Helms-Burton. Pel que fa a la decisió de Brussel·les d'oposar-se, amb mesures de retorsió comercial si cal, a la llei del senador Jessie Helms que reforça l'embargament a Cuba, Joan Vallvé, diputat al Parlament Europeu, la interpreta com "una actitud coherent dels Quinze", els quals d'una banda desitgen "una evolució pacífica de l'illa, sense acorralar-la, sense ofegar-la, deixant espai a un cert tipus d'intercanvi econòmic, d'inversió estrangera, que permeti la democratització de la vida política"; però també perquè signant aquesta llei amb efectes extraterritorials, Bill Clinton trenca els principis més bàsics del Dret Internacional i atempta contra la sobirania dels estats membres. Una enèrgica reacció que el president nord-americà potser no s'esperava.

"Clinton sap que a Europa hi ha una política exterior —afegeix Joan Vallvé— però que encara no és comuna, unitària, forta, d'aquelles que tenen un pes específic important. S'ha vist molt pressionat a l'interior pels exiliats cubans nord-americans en un moment molt delicat de campanya electoral, i ha mirat de presentar-se davant els seus compatriotes i davant el món com un home dur, coratjós, com un president enèrgic que planta cara al règim de Castro".

Vistes les protestes dels seus aliats internacionals, Clinton ha posposat de sis mesos l'aplicació del títol III de "la llei de la discòrdia", el punt més conflictiu del text, que preveu la possibilitat de demandar davant els tribunals dels Estats Units les empreses estrangeres que inverteixin o negociïn amb propietats "confiscades" pel règim castrista a firmes o ciutadans nord-americans.

Però, en una jugada a dues bandes, ha ratificat al mateix temps la totalitat de la llei i ha anunciat que enviarà un ambaixador especial al vell continent per forçar una coalició internacional que continuï pressionant Castro.

L'europarlamentari Joan Vallvé assegura que la UE és conscient que la posició de Clinton no és fàcil, però que s'hi mantindrà ferm. "El president nord-americà no pot fer ara recular, vol demostrar que no

cedeix, però la seva actitud és totalment electoralista, i a l'hora d'aplicar-la haurà de modular aquest discurs perquè es troba amb uns aliats internacionals que defensen una altra tesi. Els europeus hem d'entendre que representa Cuba per a un nord-americà. Ells tenen molt viu el record de la crisi dels míssils del 1962, l'únic moment en què han vist amenaçat el seu territori amb un atac directe. És cert que el ciutadà europeu és més obert, en aquest sentit, a les relacions internacionals, però de totes maneres la Casa Blanca tampoc no

La UE ha aturat el projecte d'acordar una cooperació econòmica i comercial amb Cuba el primer semestre del 1996.

"Calen ajudes perquè la població pugui respirar, però sense consolidar el poder totalitari de Castro", explica Joan Vallvé.

pot ignorar la importància que té per a Europa Cuba i la possibilitat de comerciar-hi lliurement”.

La torna: sancions europees als demandants.

El 16 de juliol, el consell de ministres de la Unió (que té pendent des del desembre un acord de cooperació econòmica i comercial amb l'illa caribenca que hi afavoreixi l'obertura i una transició pacífica a la democràcia) aprovava un paquet de represàlies comercials, si Washington continuava aplicant la llei Helms-Burton. Entre les possibles sancions se'n destaquen quatre: sol·licitar un dictamen vinculant l'Organització Mundial de Comerç (OMC); replantejar-se la concessió de visats d'entrada als executius nord-americans amb interessos a Europa; introduir en les legislacions nacionals noves normes que neutralitzin l'aplicació del text Helms-Burton, com ara la de no reconèixer les sentències dictades pels tribunals nord-americans en aquest afer; i la creació d'una llista negra amb els noms de les empreses que demandin les europees, els béns de les quals en el nostre continent podrien ser utilitzats per compensar les pèrdues de les firmes europees castigades als Estats Units. Només aquesta última mesura resta pendent de la decisió de Clinton de suspendre l'article III o no (1 de febrer del 1997). Els Quinze estudien, a més, la possibilitat de sancionar, ells també, les empreses europees que se sotmetin a la Cuban Liberty and Democratic Solidarity Act of 1995 del Senador Helms, i negociïn una suavització de les sentències. Unes mesures que encara que puguin enemistar Europa amb el gegant nord-americà, segons Joan Vallvé, arribat el moment, es duran a terme. “Crec que les pressions de la Unió Europea faran la seva funció, i que les nostres tesis són les que progressaran, perquè el camí de la democratització del sistema cubà necessita una liberalització econòmica. La Unió ha pres una posició, una posició correcta per a l'evolució del règim de l'Havana, i la mantindrà.

La Unió Europea, Cuba i els Estats Units han anat movent els seus peons des del mes de març. Arribats en aquest punt, ningú no es dona per satisfet. Fidel Castro agraeix el suport internacional a la seva condemna, però recorda que el seu poble continua sofrint els efectes negatius del bloqueig nord-americà, agreujat per les noves amenaces. Els Quinze es comprometen a no trencar la unitat interna i a fer costat a les empreses europees —que ja comencen a rebre avisos i sancions de l'administració Clinton— fins al final. I el líder demòcrata, alhora, no pensa deixar que qüestionin el seu lideratge internacional. Acaba d'anunciar que tornarà a posar a prova la força de la màquina europea ratificant, amb la seva signatura, la nova llei Kennedy-D'Amato, que proposa de castigar el comerç internacional amb Líbia i l'Iran. Les principals inversores en aquests països són, de nou, empreses europees. “Reforçar l'embargament de Líbia i l'Iran —puntualitza Vallvé— és un punt en què treballarem ara, però aquesta situació no té res a veure amb la cubana. En aquest cas es tracta de dos règims absolutament totalitaris, que controlen una societat amb menys possibilitats de canviar el sistema per ella mateixa, i que a més són ex-

portadors de moviments desestabilitzadors, terroristes. En aquest sentit s'han d'adoptar mesures més dures”. Però la prudència expressada per Vallvé ha estat superada pels esdeveniments, i ara hom espera una resposta contundent de Brussel·les, si Clinton signa la llei. De moment, ja han accelerat l'aprovació del “reglament antibloqueig” que preveu represàlies comercials contra el Capitoli per les seves lleis extraterritorials.

Al marge de la polèmica amb els EUA, la Unió Europea ha fet aquests dies un altre pas important per reforçar la PESC signant el Conveni d'Extradició forjat a Florència. Un acord especialment valuós per a Espanya, que fa uns mesos exigia al Parlament Europeu que condemnés la decisió de l'estat belga de no extraditar dos presumptes etarres. Joan Vallvé recorda aquell moment: “Europa era la responsable d'aquella decisió belga perquè no havia creat un conveni d'extradició, quan l'asil polític no té sentit entre estats democràtics a l'interior de la UE”. Arribar a l'acord, en aquest cas, tampoc no ha estat fàcil: “La Unió és l'Europa de la diversitat i de la pluralitat, de quinze estats amb quinze banderes i en què cada estat té les seves nacions. I cadascun, la seva manera d'entendre el projecte comunitari”.

Joan Vallvé.
L'ex-comissionat d'Actuacions Exteriors de la Generalitat de Catalunya creu que, després de les eleccions, Clinton farà cas de les pressions dels seus aliats internacionals i es replantejarà l'aplicació de la llei Helms-Burton. (fotos: Ricard Cugat)

Virgínia Arqué